

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DINGSdag. 30 DECEMBER.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 3,00; voor de buitensteden f 6,00; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen f 1,25. Voor alle advertentien wordt bovendien een plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 December.

Menigwerf hebben wij onze lezers opmerkzaam gemaakt op het drijven der orthodoxe partij, die, als opregte sektarissen, zelfs het goede, dat zij voor heeft, door hartstogtelijkheid bederft. Wie onzer zal het laken, dat zij klaagt over ongeloof en zedenbederf? Wij doen het met haar. Maar wat wij in hun drijven, berispelijk en het met haar. Maar wat wij in hun drijven, berispelijk en het met haar. Maar wat wij in hun drijven, berispelijk en het met haar.

Wij vinden in den *Handwijzer* van heden een *kurieus* voorbeeld omtrent de manier, waarop dit volksblad van de orthodoxe partij de mindere klasse bewerkt. Bij veel waarheid ontloopen wij daar veel overdrijving, en in plaats van de zalving die bekeert en tot boete brengt, vinden wij daar fanatieke hartstogt die opruijt.

Treurig is de schildering die men in den *Handwijzer* omtrent den zedelijken en godsdienstigen toestand van het protestantsche gedeelte van het land ophangt. Het vervolgen jaar is een spiegel, waarin de beelden van het Nederlandsche volk, van zijne Ministers en Kerkleeraren af, tot den geringsten soldaat en matroos toe, weder regt duidelijk te zien is; en die beelden is voor God melaatsch en walgelijk, van den schedel af tot den voetsool toe.

Wij moeten niet vergeten, dat de Protestantsche van schaamte. Met al onze staatswijsheid en Protestantisme, hebben wij ons stinkende gemaakt, bij al Jezuitisme, en den naam van Christus dierbaar wat God vreest, en den naam van Christus dierbaar wat God vreest, en den naam van Christus dierbaar wat God vreest.

Waren onze dijken niet beter, dan onze gerechtigheid, wij waren met onze kamers, kerken en kluisen reeds lang verzwolgen, gelijk Sodom en Gomorra.

Ziedaar in algemeene trekken wat de orthodoxe schrijver van Nederland denkt. Maar nu de bijzonderheden.

Wij zeiden straks dat niemand door hen gespaard werd. Indedaad zelfs de Koning niet, de Koning, dien zij voorgaven te verdedigen. Maar wellicht zal de Koning niet genoeg Dorts of Groen zijn? Men schrijft dus: "Waar is de Koning? Waar is Oranje? Misschien op het Loo? Of aan het schaakbord? Wij hebben dit jaar bijna niet van hem gehoord. De Staatsdrukkerij heeft een nieuw stel kapitale Ms. aangeschaft om *Minister* te kunnen drukken; voor *Koning* is de oude versletene K nog toereikend."

Na den Koning krijgen de Ministers de beurt.

"Om vrede te hebben met alle menschen, en zoo mogelijk alle partijen te vriend te houden, hebben de leiders van den Staat de dierbaarste belangen der natie, met betrekking tot God en de eeuwigheid, zooveel mogelijk ter zijde gesteld; om den wille der Roomschen gelijk ter zijde gesteld; om den wille der Joden Christen Bijbel uit de school, om den wille der vrijzinnigen de tus uit het gebed, om den wille der vrijzinnigen de tus uit het gebed, om den wille der vrijzinnigen de tus uit het gebed.

behandeling der gewigtigste levensvragen uit de raadsvergaderingen geweerd."

Vervolgens de Hervormde kerk met hare predikanten:

"In de Kerk heeft de ketterij, de Schriftverdraaijng en de bestrijding der waarheid, openbaar, vrij spel gehad. Verreweg het grootste gedeelte der Leeraren heeft de aloude en dierbare waarheden der Kerk of zouteloos gemaakt door eene slaauwe verkondiging, of listiglijk verminkt, of schaamteloos tegengesproken; en velen van hen, in wie nog een beter gevoel was, hebben uit menschenvrede of slaapzucht gezweigen, waar zij met luid stemme hadden moeten spreken."

Wat nog van het Evangelie is overgebleven, dat werd op de catechisatiën der liberale predikanten krachteloos gemaakt en bedorven."

De scholen krijgen ook hun woord.

De scholen hebben er dit jaar weder uitgezien,

alsof er geen godsdienst in de wereld ware." Het aankomend geslacht is op de zouteloze volkscholen geoffend geworden, om zich te bewegen in een leven zonder God en Christus, zonder gebed en Evangelie."

Eindelijk het zedelijk leven der Protestanten wordt zwart gekleurd.

In het maatschappelijk leven hebben de plaatsen der broodronkenheid en ontucht op de dagen der week, en vooral op de dagen des Heeren, zich weder verheugd in een talrijk bezoek, en dat wel grootendeels van Leiden der Protestantsche Kerk, van gedoopten, kerkangers, bidders, psalmzingers, avondmaalvierders in de Protestantsche Kerk!

In het dagelijksch beroep en handelsleven, is meer ongerechtigheid gepleegd, dan de zee zou kunnen verzwelgen, vuil gewin, slinksche handel, zoogenaamde eerlijke afzetterij en fatsoenlijke opligterij, woeker, maar sliem genoeg overlegd, om den regter te kunnen ontduiken, diefstal onder den titel van borgen, en wat dies meer zij; zonden, die tot den hemel schreeuwen uit de hutten der verdrukte weduwen en weezen."

Ziedaar de schets. Zij is verschrikkelijk. Veel helaas, zeer veel daarvan is waar. En wij nemen 't den *Handwijzer* niet kwalijk, dat hij de wonden der Hervormde Kerk openbaar maakt. Mogt daarvan het gevolg zijn terugkeer tot geloof en zeden. Maar helaas! in den toon, waarop die geesseling door den *Handwijzer* plaats heeft, zal daardoor weinig boete, maar veel hoogmoed, veel schijnheiligheid, veel hartstogt, en veel verzet worden aangekweekt, en in de plaats van bekeering, opruijing van fanatieke driften worden bewerkt.

Men leest in de *Univers* het volgende artikel onder het opschrift:

Wets-ontwerp van het Nederlandsche ministerie op het armenbestuur.

De Liefdadigheid in Nederland.

Onlangs is bij de Staten-Generaal der Nederlanden een wets-ontwerp ingediend over het armenbestuur. Deze wets-voordragt heeft het geheele land in rep en roer gebracht. Van alle zijden zijn in de periodieke pers en uit den boezem der besturen onzer armen-inrigtingen stemmen opgerezen, om de betreurenswaardige strekking te bestrijden die daarin zijn te bespeuren, en om met kracht te protesteeren tegen deze invoering van het Engelsch systeem, in strijd met de eigenaardigheden van den volks-geest. In den tegenstand aan deze wet, voorgedragen door den heer Thorbecke, minister van Binnenlandsche Zaken, hebben de meeste Protestanten, ja zelfs de Israëlieten, zich bij de Katholijken aangesloten. Laatstgemelden zijn tot dien tegenstand gebracht door de kracht hunner beginselen; de anderen zijn daartoe gevoerd door de welbegrepen belangen der liefdadige instellingen, welke verzorging en beheer hun tot dusverre was opgedragen, en die zich thans door het ontwerp der regering bedreigd zien. Er ontstond alzoo een enparig kreet van afkeuring tegen het ministerie, en insgelijks eene geheel en al nieuwe beweging onder de godsdienstige en staatkundige partijen in Nederland; eene beweging, die waarschijnlijk niet van langen duur zal zijn, maar welke konstatatie belangrijk en leerzaam is.

Opdat echter de lezer dezen nieuwen toestand volkomen beoordeele, is het noodig dat hij bekend zij met den tegenwoordigen staat van zaken, betreffende het onderwerp dat wij bespreken, alsmede met de wijze waarop die staat van zaken tot stand is gekomen.

Ten tijde der hervorming, was de armenverzorging of liever de oefening der christelijke liefdadigheid grootendeels het werk der kloosters en andere liefdadige instellingen. De godsdienstige en liefdadige instellingen bezaten goederen, de vruchten van een arbeid van vele eeuwen en van schenkingen gedaan door de godsvrucht der voorvaderen. Men vond ze verspreid over geheel den Nederlandschen grond, daar misschien nog talrijker, dan in eenig ander gedeelte van Europa, zoodanig dat er voorzien was in alle behoeften van den arme en dat men niemand ontmoette, die niet wist waar de hand uit te strekken om op eene liefdadige wijze te worden bijgestaan. Er was echter eene soort van armen, wier

hulpbehoevendheid niet minder was dan de armoede van die schamelen, die hun voedsel aan de kloosterpoorten gingen vragen, en die desniettemin zich schaamden om onder hen geraangschikt te worden. Ook deze werden niet aan hun treurig lot overgelaten. Liefdadige zielen zochten hen in hunne woningen op, en deelden met de gaven van den christelijken troost, hun de middelen uit, die zij behoeften om hunne ellende te lenigen. In het midden der vijftiende eeuw was het lot der armen van de laatstgenoemde soort het voorwerp geworden van eene meer algemeene zorg en verpleging. Gemeentelijke inrigtingen voor die behoeftigen werden in bijna alle plaatsen van eenig aanbelang gesticht; zij werden bestuurd door leeken, die den naam droegen van *meesters der H. Geest-armen*.

Ten tijde dat de hervorming de Nederlandsche provincien dreigde te overweldigen, achtte Karel de V het noodig, om op eene krachtadige wijze tusschen beiden te komen in de kwestien betreffende den openbaren onderstand. Een zweren Duitsche en Fransche Protestanten was toen op dit gelukkig en bloeiend land nedergevalen, om deszelfs inwoners met nieuwe leeringen te verpesten; velen hunner waren geheel en al van bestaansmiddelen ontbloot, en onder al deze opzigten werden zij als gevaarlijk beschouwd voor de rust des lands. De Keizer vaardigde dus, onder dagteekening van 7 Oktober 1531, een dekreet uit, waarbij de bedelaars van beroep en de landloopers met strenge straffen werden bedreigd. Hetzelfde dekreet wees de plaatsen en de personen aan, tot welke de armen zich te wenden hadden, om van het noodige te worden voorzien. Het blijkt overigens niet, dat dit dekreet ooit geheel en volkomen

Eenige jaren later ving de hervorming aan de eerste bedoelingen der hervorming, die, onder de leiding van Willem den Zwijger, van de hervorming hadden bediend als van een wapen, but aan het wettig gezag van hun heer en meester afbreuk te doen, — ving de hervorming, zeggen wij, hare regering aan met het nemen van maatregelen, die de socialistische hervormers onzer dagen zich niet zouden schamen. De zuidelijke provincien, dezelfde die thans het koninkrijk België uitmaken, waren onder het gezag van het koninkrijk België terug gekeerd; de noordelijke provincien daarentegen zetten hun vernielingswerk met eene ongelooorde verwoedheid en wreedaardigheid voort. De katholieke godsdienst werd bij een plakkaat, dat de handteekening droeg van den Prins van Oranje zelven, afgeschaft. De verwoestingen der beeldstormers waren dat dekreet vooraf gegaan; het werd gevolgd door de uitplundering van alle kerken, van alle kloosters, van alle godsdienstige gestichten, door den roof van alle goederen, en alle fundatien die tot de katholieke godsdienst behoorden, namelijk tot de godsdienst, welke in die tijden nog door meer dan drie vierden der inwoners des lands beleden werd. Men ontheiligde de kerken, door ze tot de eerdienst van het Protestantismus te bezigen, en de kloosters en andere godsdienstige gestichten, door ze tot andere doeleinden in te rigten. Wat de goederen en vrome fundatien, regtstreeks aan de armen toegewijd betreft, zij waren eene grage buit, waarvan de overweldigers zich meester maakten; sommigen om zich persoonlijk te verrijken; anderen om daarmee nieuwe gestichten aan de protestantsche kerken toegevoegde diakoniën te begiftigen, met het doel om de tot die eerdienst behoorende armen te ondersteunen; weder anderen om ze aan de gemeenten of aan de instellingen van den H. Geest af te staan, waarvan wij reeds gesproken hebben, in de verwachting dat de verwoesting der kloosters een groot aantal behoeftigen zonder hulp zou laten.

Zoo zag men op één dag de bezittingen voor de armen bestemd plunderen en berooven, die door vele eeuwen arbeids en liefde waren bijeen gegaard; zoo werd die schoone orde van zaken ellendiglijk verstoord en omvergeworpen, die wij onder de zegeningen van het Katholicismus hadden zien ontstaan en zich ontwikkelen, — die schoone orde van zaken, onder welke door overvloedige giften de ellende der armen gelenigd werd, terwijl zij tevens getroust werden met woorden van raad en bemoediging.

Met de herinnering aan die droevige tooneelen van Vandalismus, waarvan de eerste Protestanten de schuldige bewerkers waren, hebben wij tevens den oorsprong opgegeven van de meeste protestantsche instellingen van weldadigheid, en tevens de oorzaak aangeduid van den toenemenden bloei der zoogenoemde instellingen der armen van den H. Geest. Er werden protestantsche diakoniën opgericht en begiftigd met een gedeelte der goederen, die men aan de kloosters en andere katholieke instellingen had onrooft; een ander gedeelte dier goederen verrijkte de gemeente-kassen voor de armen. Die goederen werden beheerd door raden van bestuur in het belang der armen, en die raden waren nopens het beheer dier goederen slechts verantwoordelijk aan hunne respectieve overheden. Zoodanig was de staat van zaken van af het tijdstip, waarvan wij gewaagd hebben. Want alhoewel de stichters der Bataafsche Republiek van 1798, zich bij de konstitutie van dat jaar het regt hadden voorbehouden om te beschikken over al de goederen die voor de armen bestemd waren, en om den aan de armen te verleenen onderstand te organiseeren op den voet eener publieke dienst, zoo beletteden hun echter de latere gebeurtenissen dat heilloos ontwerp te verwezenlijken, en het statu quo, dat wij geschilderd hebben, bleef gehandhaafd tot op onzen tijd, ten minste voor zoo veel den grondslag betreft, waarop al die protestantsche en gemeente-instellingen berusten.

Het Katholicismus wettelijk afgeschaft en de bezittingen, door hetzelfde in het belang der armen beheerd, voor het grootste gedeelte verdeeld zijnde onder de protestantsche diakoniën en gemeentelijke besturen, zoo waren er dus tweederlei instellingen voor de armen: uitsluitend protestantsche instellingen en gemeentelijke instellingen voor alle armen zonder onderscheid. Maar in den hoedan van het Protestantismus ontstonden van tijd tot tijd groote verdeeldheden over een of ander leerstuk, waarvan nieuwe scheuringen doorgaans het gevolg werden. Al die nieuwe sekten hadden hare eigene armen, en bijgevolg hare eigene liefdadige instellingen. Vervolgens kwamen de uitgeweken Fransche Protestanten, na de herroeping van het Edikt van Nantes, zich in onze groote steden vestigen; hunne zoogenoemde Waalsche kerken wilden niet ten achter blijven in zake van stichtingen voor hunne armen, geloofsgeenooten. Men had bovendien op verschillende plaatsen Anglikaansche of ook wel Presbyteriaansche kerken, waarbij de diakoniën voor behoeftigen evenmin onthraken. Er waren ook nog de Hoogduitsche en Portugeesche Joden, die hunne armen van honger en gebrek niet konden laten sterven.

Toen nu eindelijk ook de vervolging tegen de Katholijken dagelijks in hevigheid verhoogde, en hun getal merkkelijk aangroeide, was het hun, namelijk in het begin der 18e eeuw, weder mogelijk geworden om overal, waar zich een zeker aantal Katholijken bijeen bevond, liefdadige instellingen uitsluitend voor hunne arme geloofsgeenooten te stichten. Men moet echter opmerken, dat in de meeste plaatsen die instellingen niet onder de afhankelijkheid van het geestelijk gezag waren geplaatst; van daar dan ook, het zij in t voorbijgaan gezegd, dat de besturen van administratie van katholieke gestichten voor oude mannen, wezen enz. over het algemeen, aan niemand rekenschap hebben te geven. De eenigste besturen van administratie bij de Katholijken, die aan het geestelijk gezag rekenschap van hun beheer moeten geven, zijn die, welke die goederen ten behoeve der armen, die het eigendom der Kerk zelve zijn, beheeren. De Pastoor der gemeente is altijd voorzitter van deze laatste raden.

Men ziet dus dat er in Nederland een groot aantal en eene groote verscheidenheid van godsdienstige instellingen van liefdadigheid bestaan. Wij zullen er slechts dit bijvoegen: Al die instellingen, gesticht na het tijdstip van den grooten roof van de goederen der Katholijken, ten profijte der protestantsche Kerk en gemeenten, al die instellingen zijn gesticht en begiftigd door de leden der verschillende bolijdenissen, met het duidelijk bepaalde doel, om die te besteden bij uitsluiting tot stoffelijke ondersteuning hunner eigene geloofsgeenooten. (Het slot in een volgend N°.)

Onder het opschrift: *Lord Palmerston und die katholische Kirche*, publiceert de *Deutsche Volkshalle* een artikel uit Londen, dd. 21 December II., waaraan de Redactie de volgende noot, in haar Nummer van gisteren, toevoegde: „Wij zijn eerst nu, nadat Lord Palmerston gevallen is, in staat dezen brief openbaar te maken. Wij kunnen ons echter nu ook voor de waarheid van het meegedeelde borg stellen, en hopen binnen kort gemagtigd te worden tot de openbaarmaking van den ganschen inhoud der nota zelve van Lord Palmerston.“ De aanhef van het artikel in de *Volkshalle* luidt aldus: „Ik acht mij verplicht in uw dagblad een bericht mede te deelen, 'twelk door de katholieke wereld niet zonder smartelijke verbazing zal vernomen worden. Wat ik u meld, is stellig zeker en is uit eene echte bron geput. Het is mij, helaas, niet geoorloofd, nadere bijzonderheden, die mijn berichtgever alle weet, op dit oogenblik reeds openbaar te maken. Ik ben slechts gemagtigd

de daadzaak, wat haren algemeen inhoud betreft, te vermelden. Verneem dan het volgende:

„De Engelsche gezanten bij de protestantsche hoven van Duitschland hebben van Lord Palmerston de instructie ontvangen om het bij deze regeringen daarheen te rigten, dat gemeenschappelijke maatregelen door haar genomen mogten worden tot onderdrukking der Katholieke Kerk.“

„Er moest alzoo een gemeenschappelijk staatkundig plan tot verdrukking van het Katholicismus in de protestantsche landen beraamd worden. In hoever de Duitse regeringen daarin toetreden zouden, weet ik niet; ik kan slechts de daadzaak konstateeren, dat de diplomatieke stappen van Lord Palmerston met dit doel reeds gedaan zijn. Reeds voor eenigen tijd had ik met zekerheid vernomen, dat Lord Palmerston niet vreemd was aan het plan om Sardinië protestantsch te maken. Maar thans is deze omstandigheid eerst in hare gansche uitgebreidheid te verstaan. Wat vroeger slechts eene op zich zelve staande begeerte scheen te zijn, neemt thans het karakter aan van een algemeen beginsel.“

Eene nieuwe reden om zich over den val van Lord Palmerston te verheugen.

Eergisteren heeft de Belgische Kamer van Vertegenwoordigers het handelstraktaat met Nederland aangenomen met 57 tegen 30 stemmen. Twee leden onthielden zich van de stemming.

Ll. Zaterdag is in het olie-pakhuis van den heer Sweers op de Brouwersgracht alhier, een hevige brand uitgebarsten, tot welker blussing 14 spuiten in werking zijn geweest. Eerst gisteren was het vuur geheel uitgedoofd. De schade moet vrij aanzienlijk zijn.

Z. M. heeft 1°. eervol ontslagen J. Verhagen Jnz. als burgem. en sek. van Oud-Beijerland; W. J. J. D. baron van Schwarzenberg en Hohenlaasberg, burgem. (grielman) van Doniawerstal; D. Nanninga, burgem. van Uithuizen; J. Backer, burgem. van Renkum en Doorwerth; Mr. P. Brongers, burgem. van Leens en Eenrum; Mr. W. Wolthers, burgem. van Kloosterburen en Mr. J. de Beijer, burgem. van Scherpenzeel. 2°. benoemd tot burgemeester van Wageningen C. J. P. van Zadelhoff; id. van Renkum en van Doorwerth Mr. J. de Beijer; id. van Leens Mr. W. Wolthers, met vergunning om die betrekking te vereenigen met die van burgem. van Ulrum; id. van Kloosterburen en Eenrum P. A. Mees, met vergunning om die betrekkingen te vereenigen. 3°. eervol ontslagen als burgemeesters: van Geleen, J. R. Lemmers; van Born, K. Bovens; van Heer, M. Coninx op het daartoe door hem gedaan verzoek; van Susteren, P. Meuffels; van Tegelen, G. J. de Rijk en van Jabeek, J. C. Nuchelmans, op het daartoe door hem gedaan verzoek; en benoemd tot burgemeesters: van Born, L. Savelkoul; van Heer, J. H. Coninx, met vergunning om die betrekking te vereenigen met het Sekretariaat der gemeente; van Roosteren, H. Beckers; van Susteren, C. H. Th. Maessen, met vergunning om die betrekking te vereenigen met het sekretariaat der gemeente; van Tegelen, L. P. G. H. de Rijk; en van Bingelrade en van Jabeek, J. A. Cremers, met vergunning om die betrekkingen in beide gemeenten te vereenigen.

De *Staatsbladen* n°. 152 tot 155 bevatten de naturalisatiewetten van Henricus Bernardus Wilhelmus Kerckhoff te Amsterdam; Maximilian Benjamin Veiel; Gerhard Christian Wenceslaus ten Brinck en Ernst Friedrich Meyringh.

Het *Staatsblad* n°. 161 bevat de wet van den 9 Dec. 1851, tot vaststelling der begrooting van uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1852, en tot aanwijzing der middelen tot dekking van die uitgaven.

Het *Staatsblad* n°. 161 bevat de wet van den 9 Dec. 1851, tot aanvulling van art. 2 der wet van 31 Dec. 1850 (*Staatsblad* n°. 104) met art. 31 van het IVde hoofdstuk der Staatsbegrooting over 1851.

Het *Staatsblad* n°. 162 bevat de wet van den 9 Dec. 1851, tot verhooging van de begrooting der uitgaven voor de Algemeene Landsdrukkerij over 1851.

's GRAVENHAGE, 27 Dec. Door Z. M. zijn tot Hds. adjudanten in buitengewone dienst benoemd de generaal-majoor Storm de Grave en de kolonel baron van Heerdt.

Zooewel gisteren als heden zijn er buitengewone vergaderingen van den raad van ministers gehouden.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Zaterdag 27 December.

In deze zitting is de beraadslaging over het wets-ontwerp tot goedkeuring van de artikelen van het traktaat met Pruisen tot wering van den sluikhandel voortgezet. Dat wets-ontwerp is met 26 tegen 4 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: d'Ablaing van Giessenburg, van Rijckevorsel, Beerenbroek en van Foreest.

Nadat de beraadslaging over het wets-ontwerp tot goedkeuring van de artikelen van het traktaat van handel en scheepvaart, tusschen Nederland en België gesloten, geopend was, is door den heer van Beeck Vollehoven de navolgende motie van orde gedaan:

„Nadat de commissie van heeren Rapporteurs over dit wets-ontwerp haar verslag uitgebragt, is ons door de Belgische bladen een incident bekend geworden, dat, mijns inziens, niet zonder invloed kan zijn op de beoordeeling van het aan onze goedkeuring onderworpen traktaat met België. Ik bedoel de voordragt van de zijde van het Belgische gouvernement aan de wetgevende magt van dat land, van eene wet, waardoor eensdeels de vergoeding van 10 pCt. aan de Belgische vlag op de meeste artikelen van het tarief toegekend, inge-

trokken, anderdeels, dat tarief aanzienlijk gewijzigd wordt. Een en ander, hoe men de zaak ook beschouwe, moet de appreciatie van het ons voorgedragen verdrag van invloed zijn, daar hierdoor ten duidelijkste blijkt, dat er een merklijk verschil tusschen onze Regering en die van België staat omtrent het regt verstand der woorden, verrat in eender alinea's van art. 14 van dat traktaat, luidende als volgt: „Il est également entendu, enz. Ik neem mitsdien de vrijheid als motie van orde voor te stellen dat de beraadslaging over dit wetsontwerp onbepaald verdaagd worden, tot dat zekerheid zal hebben erlangd, of de door mij aangehaalde voordragt van wet in België al dan niet de goedkeuring van de wetgevende magt aldaar erlangd zal hebben.“

Die motie van orde, waarover in comité-generaal beraadslaagd is, werd met 31 stemmen tegen ééne stem, die den heer van Wessem, aangenomen.

Daarna is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Dec. Gisteren avond leverden de berigten aangaande de volksstemming het volgende cijfer op: 6,500.000 ja. 750.000 neen.

(Per Telegraaf is later onder dagteekening van 28 December, 'smiddags 12 ure berigt, dat het laatste cijfer door de *Constitutionnel* zoo naauwkeurig mogelijk opgegeven, bedraagt.

6,600,000 ja. 560,000 neen.)

— Maandag zal waarschijnlijk het voltallig cijfer der stemming over het volksbesluit uit alle departementen van Frankrijk bekend kunnen zijn.

— De plegtige godsdienstoefening, tot dankzegging voor de verkiezing van Lodewijk Bonaparte, zal bepaaldelijk den 2den Januarij met groote plegtigheid gevierd worden.

— Eenige leden van het diplomaten-korps hebben van hunne regeringen bevel ontvangen om zich op Nietwjaarsdag naar het Elysée te begeven in hunne officiële hoedanigheid van gezant. Dit berigt heeft op het Elysée eene groote vreugde verwekt. De Pausselijke nuntius zal uit naam van het korps diplomatiek den zegenwensch uitspreken. Niemand kan het voorwaar hartelijker doen.

— Het bekende artikel van het *Journal des Débats* over den toestand van zaken heeft veel sensatie gemaakt.

— Men zegt dat de leden der Vergadering die op St. (Pelagie) gevangen zitten, zeer kalm zijn, doch tevens ontmoedigd. Nadaud en Greppo zouden hebben besloten de staatkunde vaarwel te zeggen. De heer Baze zal ver lof bekomen om naar zijne geboortestad Agen te vertrekken, zonder die te mogen verlaten.

— De generaal Bedeau heeft dezer dagen aan den minister van Binnenlandsche Zaken geschreven, dat hij alleen aansprakelijk was voor de dekreten tot regtsreeksche rekvisitie van het leger, onder de papieren van den heer Baze gevonden. Hij had ze ontworpen en gereedigd.

— Men verzekert, dat de op Ham gevangen generaals zullen verbannen worden; met uitzondering van den generaal Changarnier, wiens gevangenschap zoude voortduren.

— Generaal Cavaignac heeft II. Donderdag avond zijn huwelijk met Mej. Odier door den predikant Coquerel laten inzegenen in de protestantsche kapel, straat St. Honoré. Men zegt nog steeds dat degen. zich gereed maakt naar Holland te vertrekken.

— Het dekreet van 8 Dec. wordt steeds met kracht uitgevoerd. Reeds zijn 500 vrijgelaten galeiboeven, die de hun aangewezen woonplaats zonder verlof hadden verlaten, naar Brest vervoerd, om naar Cayenne te worden overgebracht.

— De administratie der direkte belastingen en die der inkomende regten, zijn uit bezuiniging onder één beheer vereenigd.

— Het Fransche grondgebied is, even als voor de revolutie van 1848, verdeeld in 21 militaire divisien.

Bij een ander dekreet wordt de departementale commissie van de Seine op nieuwe grondslagen gevestigd.

— Men spreekt van de herbenoeming van den heer Carlier tot prefekt of minister van politie. De heer de Maupas zoude buitenslands eene zending verkrijgen en de heer Arrighi zoude tot prefekt van de Seine benoemd worden.

— In het departement van Pas-de Calais zijn 154,000 stemmen, dat is 54,000 meer dan in 1848, voor den President uitgebragt. De kiezers van Labbeville en Valengouyard (departement van de Seine en Oise) begaven zich met den pastoor aan het hoofd naar de stembus; alle stembriefjes, behalve twee oningevulde, hielden het woord ja in. Te Beaumont-Hamet begaven al de kiezers, na bijwoning der H. Mis, zich in optocht en met slaande trom naar de stembus; een standbeeld van keizer Napoleon werd door twee oude soldaten van het Keizerrijk vooruitgedragen, en de veldwachter sloot den trein. Te Blangy-Trouville gelijke optocht, behalve dat niet het standbeeld des keizers, maar een borstbeeld van den President vooruitgedragen werd, onder het zingen van een lofzang te zijner eere, door een oud gediende

van het Keizerrijk gedicht. Twee andere gemeenten worden vermeld, waar de kiezers, na allen voor den President te hebben gestemd, een *Te Deum* en de viering der Mis van den Heiligen Geest ter eere van den President, gingen bijwonen.

— Van de nieuwe konstitutie, welke de President aan Frankrijk zal geven, verneemt men, dat de President door de groote meerderheid, welke het algemeen stemrecht hem nu weder heeft gegeven, bewogen zou zijn om niet eene trapsgewijze, maar eene regstreekse verkiezing van de leden der Vertegenwoordigende Kamer aan te nemen.

— De minister van justitie heeft den prokureurs-generaal aangeschreven, eene disciplinaire vervolging in te stellen tegen de notarissen en andere beambten, die aan de laatstelijk in eenige departementen voorgevallen wanordeligheden mogten hebben deelgenomen, en zulks onverlet de crimineele regtsvervolging van die ambtenaren, indien daartoe termen bestaan.

— Reeds zijn niet minder dan 500 veroordeelden, die de plaats van hunne verbanning verlaten hadden, naar Brest gezonden, om daar naar Cayenne te worden ingescheept.

— Hoe gaarne de Parijsche bevolking ook de verwijdering ziet van een aantal onverbeterlijke misdadigers, die, na uit de galeierkers ontslagen te zijn, de hun door de politie aangewezen woonstreek verlaten en in de hoofdstad eene schuilplaats zoeken; hunne overbrenging naar Fransch Guyana, schijnt velen eene noodloze wredeheid toe, een toelag om door een moorddadig klimaat een doodvonnis te doen uitvoeren, hetwelk 's lands wetten niet veroorloven uit te spreken.

— De instructien, die voor het hof van appel van Angers een aanvang hebben genomen, ten opzichte van de onlusten in het departement de la Sarthe, worden met ijver voortgezet en hebben reeds tot belangrijke ontdekkingen geleid. Vele mitelingen, verontwaardigd dat zij door hunne hoofden verlaten worden, brengen alles aan het licht.

— De *Moniteur* behelst heden morgen eene teregtwijzing ten opzichte van de geruchten, die betreffende zekere financiële plannen der regering in omloop zijn. Daarbij wordt verklaard, dat al hetgeen over eene belasting op de renten of over eene willekeurige reductie van den interest gezegd is, als eene ongerijndheid moet beschouwd worden.

Wat de konversie betreft, wordt erkend, dat zij niet kan worden voorgesteld, zonder tevens aan de renteheffers de keuze te laten tusschen de reductie van den interest en het rembursement. Deze maatregel zal overigens eerst dan mogelijk zijn, wanneer de orde en het vertrouwen geheel zijn hersteld.

Het bewind, altijd openhartig, heeft gemeend het publiek met zijne inzichten daaromtrent te moeten bekend maken, met voorbehoud van zijne regten voor het vervolg.

MADRID, 22 Dec. Gisteren is door den Engelschen gezant, Lord Howden, aan den heer Bravo Murillo, namens de Engelsche fondsenhouders, een formeel protest overhandigd tegen de wet van 1 Oktober, waarbij zij van 50 pCt. van het bedrag hunner vorderingen worden beroofd.

— Gisteren had de doopplegtigheid der jonggeborene prinses plaats; zij heeft o. a. de namen van Isabella en Dominica ontvangen. De koningin bevindt zich in een gunstigen toestand, evenzeer als de jonggeborene prinses.

— De *Gaceta* bevat een besluit, waarbij aan het ministerie van marine een krediet van 6 miljoen realen geopend wordt voor den aanbouw van schepen.

Bij een ander besluit wordt tot de inning der belastingen over het dienstjaar 1852, op den voet der aan de Kortes aangeboden budgetten, welke door de centrale rektie gewijzigd zijn, magtiging verleend.

Een derde besluit verleent amnestie aan een groot getal staatkundige veroordeelden, waaronder de hoofden der Carlistische beweging te Colmar Viejo.

Een vierde besluit benoemt het personeel, belast met de regeling der schuld.

— De Portugeesche Pairskamer is gekonstitueerd; zij heeft tot sekretarissen gekozen den burggraaf Benavente, de heer Magiovelis, den markies de Loulé en den markies de Ponte di Lima. Men zegt, dat deze Kamer de regering zal ondersteunen, zonder dat het noodig zij nog meerdere Pairs te benoemen.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Dec. Lord Stanley van Alderley heeft zijn ontslag ingediend als onder-sekretaris van Staat van buitenlandsche zaken.

— Den 11 dezer heeft Kossuth te New-York deel genomen aan een feestmaal, dat ter zijner eer door de burgers dier stad was aangerigt. Hij eischte in zijne redevoering de ondersteuning der Vereenigde Staten tegen Rusland, ten gunste van Hongarije.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 Dec. Menschrjft uit Munchen: Koning Otto van Griekenland is in de laatste dagen door

eene ernstige ziekte aangetast, zoodat de Koningin van hare reis naar Duitschland heeft afgezien.

— De *Breslauer Zeitung* berigt uit Weenen, dat aldaar geheime onderhandelingen plaats hadden van wege aanzienlijke personen uit Engeland met het Oostenrijksche hof, met het oogmerk om eene toenadering tusschen beide hoven tot stand te brengen. Hierbij stond, zegt men, de val van Lord Palmerston op den voorgrond.

WEENEN, 24 Dec. Men verzekert in diplomatische kringen, dat Lord Palmerston de nota der Deutsche regering aangaande de uitgewekenen, reeds beantwoord heeft en wel in zeer gunstige termen.

— De opening van het tol-kongres in de volgende week zal alhier door den minister van koophandel geschieden.

— De terugkeer uit Praag van den hertog van Bordeaux naar Frohsdorf wordt eerstdaags te gemoet gezien. Half Januarij zal de hertog met zijne gemalin naar Venetie gaan, om aldaar den winter door te brengen.

ITALIE.

Het *Giornale di Roma* van 18 dezer berigt, dat Z. H., op voordragt van Mgr. Savelli, minister van buitenland-sche zaken, een aantal raadsheeren heeft benoemd.

De krijgsraal te Livorno heeft den 20sten December het vonnis geveld over 47 personen, die in een komplot betrokken waren, — in het begin dezes jaars in die stad ontdekt, — hetwelk ten doel had aan de regering van den groothertog van Toskane een einde te maken en een republikeinsch bewind te vestigen. Zeven en dertig der beschuldigten zijn tot de doodstraf veroordeeld, doch later is hun vonnis veranderd in eene verbanning voor korteren of langeren tijd. De overigen zijn tot lichtere straffen veroordeeld.

Op verschillende punten van het koninkrijk Napels zijn den 11 dezer weder schokken van aardbeving geveeld, zonder echter groote schade te veroorzaken.

De kamer van koophandel te Genua heeft eene brochure uitgegeven, ten behoeve van het plan, om Genua geheel tot vrijhaven te verklaren, als wordende zulks door de belangen des handels dringend geboden.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 Dec. Vrijdag 11. heeft de Kamer van Vertegenwoordigers de discussie over het traktaat met Nederland voortgezet. Vier sprekers hebben het woord gevoerd. De minister van buitenlandsche zaken en de heer Manilius hebben het wetsontwerp verdedigd, terwijl het door de heeren de Haerne en Dechamps is bestreden.

In de avondzitting is de discussie voortgezet. De heeren Ch. de Brouckere en Orts hebben zich voor de aanneming verklaard, terwijl de heer Sinave hetzelfde heeft bestreden.

Gisteren heeft de Kamer, met 57 tegen 30 stemmen het traktaat aangenomen.

— Z. M. heeft den Zeer Eerw. de Coninck, Pastoor en deken der hoofdkerk SS. Michael en Gudula, te Brussel benoemd tot officier der Leopolds-orde.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 December.

BEVALLEN (27 Dec.): S. Möller, geb. Nova, Z. - M. M. Heck, geb. Baarons, Z.

OVERLEDEN (20 Dec.): J. B. Müller, 51 j. — (21 Dec.): B. Leeuwe, 77 j. — (22 Dec.): C. J. Pietersz, 6 m. — (23 Dec.): J. L. B. Forceville, 4 m. - E. C. Diederichs, geb. Sulpke, 38 j. — (24 Dec.): W. J. Boebert, geb. Langedorff. - H. H. Jacobi, geb. Kathman. — (25 Dec.): J. H. D. Adriaansz, geb. Dirkse, 61 j.

Van 22 tot 27 December 1851 zijn ingeschreven:

Volttrokken Huwel.	30.	Levenloos aangegeven Zonen.	5
Geborenen	141.	dito	4.
Overledenen	110.	Elders overl. en alhier ingeschreven	9
		Gehuwde Paren	2263.
		Geborenen	8229.
		Alhier overledenen	3604.
		Elders overl. en alhier ingeschr.	316.
Totaal			

Sedert primo Januarij 1851.

HANDELSBERICHTEN.

AMSTERDAM, 29 December.

Algemeen Overzicht van den Handel gedurende het jaar 1851.

RUWE SUIKER.

Aanvoer te Amsterdam: 1849. 64½ m. Ned. Pond.; 1850. 65½ m. Ned. Pond.; 1851. 68½ m. Ned. Pond. — Voorraad op 27 December: 1849. 6½ m. Ned. Pond.; 1850. 5½ m. Ned. Pond.; 1851. 6 m. Ned. Pond.

Aanvoer te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam en Middelburg: 1849. 34½ m. Ned. Pond.; 1850. 37½ m. Ned. Pond.; 1851. 45½ m. Ned. Pond. — Voorraad op 27 December: 1849. 4½ m. Ned. Pond.; 1850. 3½ m. Ned. Pond.; 1851. 40½ m. Ned. Pond.

UITVOER VAN RUWE SUIKER.			
TE AMSTERDAM.			
In 1849.	16,582,561 Ned. & waarvan	5,681,032 & Zeewaarts.	10,901,529 „ Rijnwaarts.
„ 1850.	13,689,851 „ „ „ „ „	5,086,555 „ Zeewaarts.	10,602,796 „ Rijnwaarts.
„ 1851.	14,333,023 „ „ „ „ „	2,296,383 „ Zeewaarts.	12,036,642 „ Rijnwaarts.
TE ROTTERDAM.			
In 1849.	10,266,090 Ned. & waarvan	3,318,053 & Zeewaarts.	6,948,037 „ Rijnwaarts.
„ 1850.	7,166,794 „ „ „ „ „	1,837,103 „ Zeewaarts.	5,279,691 „ Rijnwaarts.
„ 1851.	9,280,410 „ „ „ „ „	1,638,019 „ Zeewaarts.	7,642,409 „ Rijnwaarts.
UITVOER VAN GERAFFINEERDE SUIKER.			
TE AMSTERDAM.			
1849.	32,219,193 & „	41,147,475 & „	33,543,376 & Zeewaarts.
„ 1850.	3,550,265 „	9,304,348 „	14,865,125 „ Zeewaarts.
„ 1851.	1,206,420 „	124,745 „	192,435 „ Rijnwaarts.
„ 1852.	1,426,629 „	887,208 „	725,976 „ Zeewaarts.
„ 1853.	361,169 „	319,753 „	370,691 „ Rijnwaarts.
„ 1854.	678,473 „	1,170,324 „	387,232 „ Zeewaarts.
„ 1855.	6,235 „	6,686 „	4,068 „ Rijnwaarts.
„ 1856.	83,257 „	92,009 „	256,771 „ Zeewaarts.
ca. 39½ „	53 „	51 Mill. Ned. Pond.	51 Mill. Ned. Pond.
TE ROTTERDAM.			
1849.	6,921,469 & „	5,226,327 & „	6,152,092 & Zeewaarts.
„ 1850.	46,088 „	123,626 „	86,222 „ Zeewaarts.
„ 1851.	60,550 „	7,043 „	17,615 „ Rijnwaarts.
„ 1852.	190,187 „	223,525 „	245,967 „ Zeewaarts.
„ 1853.	167,532 „	122,978 „	176,456 „ Rijnwaarts.
„ 1854.	36,579 „	84 „	2,524 „ Zeewaarts.
„ 1855.	640 „	— „	— „ Rijnwaarts.
ca. 7½ „	54 „	64 Mill. Ned. Pond.	64 Mill. Ned. Pond.

Ruwe SUIKER. De Invoer welke zoowel hier als te Rotterdam, dien van het vorige jaar nog verre overtreft, verkreeg deze uitkomst door de meer dan gewone invoer van Brazil en Havana Suiker, terwijl alleen door de mindere opbrengst van Suriname, een verschil van ca. 6000 vaten veroorzaakt werd.

Niet ongunstig is de opgaaf van den uitvoer; ofschoon in de laatste jaren merklijk afgenomen, als gevolg van de voortgaande uitbreiding der beetwortel-kultuur, was dit jaar alleen de vermindering in den uitvoer Zeewaarts van eenig belang.

De Handel was voortdurend in eene lusteloze stemming, en de stand der prijzen, vooral in de laatste maanden, merklijk lager dan vroeger. De grootere produktie in meest alle Kolonien, tegenover de afnemende behoefte aan Koloniale Suiker, blijkt meer en meer op de betrekkelijke waarde van Suiker eenen overwegenden en nadeeligen invloed te verkrijgen; en hoe belangrijk de konsumptie in de laatste jaren ook is toegenomen, veroorzaakten toch de buitengewone toevoeren in Engeland dat de prijzen aldaar meestal lager waren dan hier, en de daarheen bestemde ladingen Brazil en Havana Suiker, waarvan een aanzienlijk deel voor hier seilende gekocht werd, niet dan tot telkens lagere prijzen konden gerealiseerd worden. Een en ander werkte natuurlijk op onze markt terug, benam alle vertrouwen en droeg er toe bij dat de prijzen op het tegenwoordige lage standpunt, ruim ½ lager dan op 1° Januarij, gebragt worden.

De Veilingen der N. H. M. hebben in dit jaar bestaan in 291,552 Kranjangs, tegen 302,019 Kranjangs in 1850 en 289,153 Kranjangs in 1849.

De tegenwoordige Voorraad Java Suiker bij de N. H. M. bestaat in 25,033 Kranjang.

tegen.... 16,389 „ op 27 December 18 0.

en..... 21,361 „ „ 1849.

GERAFFINEERDE SUIKER. De gezamentlijke Uitvoer van Geraffineerde Suiker komt genoegzaam met dien van het vorige jaar overeen, doch verschilt daarin, dat van gemalen Suiker minder, en van Melis in papier beduidend meer verzonden werd. De uitvoer van laatstgenoemde was grootendeels voor de Consumptie in Engeland, en hoezeer dit de behoefte voor onze markt even gewigtig als aanzienlijk kan geacht worden, zoo is daardoor weder de invloed vermeerderd, welken de Engelsche markt reeds op onzen handel in Geraffineerde Suiker verkregen had, en die zich evenzeer uittekt tot hetgeen direkt naar Italië en de Levant verzonden wordt. Onder dien invloed, welke den loop der prijzen van die der Engelsche markt zoo afhankelijk maakte, was, bij vele oorzaken, de handel doorgaande zeer ongunstig en het resultaat van vele ondernemingen nadeelig.

In de eerste vier maanden van dit jaar was de stemming bij beperkte vraag zoo flaauw, dat in dit korte tijdsverloop

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker.